duabus tribubus.
v Et in beniamí
.i. hieruſalez. qꝛ ín
ſorte bẽiamí ꝑmo
fuit hirlm: ſicut di
ctũ eſt ſupra circa
finẽ ꝓlogi in hiere
miam. x Qua
truplicí plãxit vel
diſtinxit alphabeto
illud expoſituz eſt
ſupra í epiſtola ad
paulinũ. y Qđ
ſcꝫ quadruplex al
phabetũ z Nos
in trãſlatõe nr̃a.
3 Menſure me
tri v̾ſibuſqꝫ reddi
dim⁹. i. iuxta mẽſu
ras metri ꝛ verſuũ
quas hẽt in hebra
ico diſtinxim⁹ in la
tino. qꝛ diſtinxim⁹
ſnias ſ̄ꝫ dictas mẽ
ſuras. metrice eniꝫ
ſcribuntur treni in
hebraico: ꝛ ſub cer
tis clauſularũ mẽ
ſuris diſtinguũtur
in latino.
a Ad priſtinaꝫ fi
deꝫ. i. iuxta hebrai
cam veritatẽ cui fi
des dꝫ adhiberi.
b Pretermiſim⁹.
qꝛ nõ ẽ de canõe: ſ̄
poſtmodũ tranſla
tus fuit d̾ greco in
latinũ: iuxta vulga
tã editionẽ in qua
inuentus eſt.
c Preſtolãtes. i.
expectãtes. verſus
Preſtoloꝛ expecto
preſtolor querere
dico. Paula fuit q̃
dam matrona ro
mana cui⁹ filia fuit
euſtochiũ de quib⁹
ſuꝑius ſatis ſupra
in ꝓlogo ſuꝑ ioſue
verſus finẽ.
d Cetez. ꝓ ſed.
e Recti⁹ fuerat
ad cõpendiuꝫ. i. ad
abbreuiationẽ.
e Mali. vitãdi i
aliĳs. ſcꝫ in emulis
meis. vñ non dicit
rectius abſolute: ſ̄
addit. Ad compẽ
dium mali ponere
modũ. i. finẽ.
f Furori. i. detra
ctioni. g Eoꝝ
qꝛ quaſi furibundi
detrahunt mihi. ce

rũ: ʸ ꝛ in bẽiamin prophe
tauit: ꝛ ciuitatis ſue ruinaſ
ˣ quadruplici plãxit alpha
beto: ʸ qđ ᶻ nos ³ menſure me
tri verſibuſqꝫ reddidimus.
ᵃ Preterea ordinẽ viſionum
qui apud grecos et latinos
omnino confuſus eſt ᵃ ad ꝓ
ſtinam fidem correximus.
Librum autez Baruch no
tarĳ eius: qui apud hebre
os nec legitur nec habetur
ᵇ ꝑtermiſimus: pro his om
nibus maledicta ab emul'
ᶜ preſtolantes: quib⁹ me ne
ceſſe eſt per ſingula opuſcu
la reſpondere. Et hoc pati
oꝛ: quia vos cogitis. ᵈ Cete
rum ad compendium ᵉ ma
li ᵉ rectius fuerat moduꝫ ᶠ fu
rori ᵍ eoꝝ ſilentio meo ponẽ
q̄ quotidie noui aliq̃d ſcri
ptitantem inuidoꝝ inſani
am prouocare.

Incipit alius prologus in
eundem.

Ioachim fili
us ioſie cuius
terciodecimo
anno prophe
tare orſus eſt
Hieremias: ſub quo ꝛ Ol
da mulier prophetauit: ipe
eſt qui alio nomine appel
latur Eliachiꝫ: ꝛ regnauit
ſuꝑ tribum Iuda ꝛ hieru
ſalẽ annis vndeciꝫ. Cui ſuc
ceſſit in regnum filius Io
achin cognomẽto Iechoni
as: q̃ tercio menſe regni ei⁹
die decima captus a duci
bus Nabuchodonoſoꝛ du
ctus ẽ in babyloneꝫ: ꝛ in lo
co eius conſtitutus eſt Se
dechias filius Ioſie patru
us eius cuius anno vndeci
mo hirl̃ꝫ capta atqꝫ ſubuer
ſa eſt. Nemo igitur putꝫ eũ
dem in Danielis principio
Ioachin qui í Ezechielis

exordio ioachim ſcribitur
Iſte extremam ſyllabam
chim habet. ille chin. et ob
hanc cauſã in euãgelio ſ̄m
Matheũ vna videtur deeſ
ſe generatio. quia ſecunda
teſſeredecas in ioachim de
ſinit filiuꝫ Ioſie. ꝛ tercia in
cipit a Ioachin a filio Ioa
chim. Quod ignorans poꝛ
phirius calumniam inſtru
it eccl̃ie: ſuam oſtendẽs im
peritiam: dum euangeliſtã
Matheuꝫ arguere nititur
falſitatꝭ. Quodqꝫ traditũ
ſcribitur ioachim mõſtrat
non aduerſarioꝛuꝫ fortitu
dinis fuiſſe victoriam ſ̄ do
mini voluntatis.

Incipit argumentuꝫ in
eundem.

Ieremias ana
thotites: qui
ẽ viculus tri
bus a hieroſo
lymis diſtans
miliƀ apud taphnas í egy
pto a populo lapidibus ob
rutus occubuit. Iacꝫ v̾o in
eo loco ſepultus: quo dudũ
Pharao rex habitauerat.
Et quoniã poſtulatõe ſua
defugatis ab eodẽ loco ſer
pentibus egyptios a tactu
aſpidum facit eſſe ſecuros:
magna eũ ibi religione egy
ptĳ venerantur.

Explicit argumentum.

tera plana ſunt

Explicit qua
liſcunqꝫ expoſi
tio iſtius ꝓlogi.

¶ Poſtilla fratris Nicolai de lyra ſuper Hieremiā
īcipit feliciter: adiunctis additionibus domini Pau
li epiſcopi burgeñ. ⁊ replicis Mathie dorīg ordinis
minorum.

PRophetā in gentibus dedi te. Uer-
bum propoſitū ſcribitur Hiere. j. ca.
⁊ dictū fuit ſibi a dño: in quo poſſūt
notari quatuor cauſe huius libri hie
remie quē habemus p̄ manib⁹ expo-
nendū: videlicet cā efficiēs: materia
lis: formalis ⁊ finalis. Cā vō efficiēs
duplex ē. Una principalis. ſ. deus reuelās oīa i hoc
libro contēta. Alia inſtrumētalis. ſ. ſanctus Hieremi
as. qui ſpūſancto dictāte ſcripſit libꝝ iſtū. Et hec du-
plex cā efficiēs notaṫ cū dr̄. Dedi te. ita q̄ i ſuppoſito
hui⁹ verbi dedi: quod eſt ⁊ ipſe deus exprimitur cauſa
efficiens principalis. In hoc autē ꝓnomine te: cauſa
efficiens inſtrumentalis. Et de vtraq̄ poteſt accipi il
lud quod ſcribitur Ezechielis. iij. Fili hominis ſpecu-
latorē dedi te domui iſrahel. Ad hoc eñ ponitur ſpecu
lator in excelſo vt alonge ſpeculeṫ: ⁊ que viderit fide-
liter annūciet. ⁊ ſic fecit Hieremias: vt ſtatim videbi
tur in quodā generali. ⁊ plenius i ꝓſecutōne libri. Cā
vō materialis ⁊ formalis pñt notari in nomie ꝓphete
cū dr̄. Prophetā. Ad cui⁹ intellectū ſciendū q̄ ꝓphe-
ta ſm̄ interp̄tationē nomis dr̄ quaſi ꝓcul fans. qꝛ fa-
tur ſeu denunciat ea que ſunt lōginqua a naturali co
gnitione humana. ⁊ iſta q̄ꝫtum ad pñs ſunt in duplici
gradu. quia aliqua ſunt hmōi propter ſuam eminen
tiā reſpectu intellectus noſtri: cuiuſmodi ſunt diuina
ad que ſe habꝫ intellectus noſter ſicut oculus noctue
ad lucem ſolis. ij. Methaphyſice. inter iſta vō valde
longinquū ⁊ remotū eſt a cognitione noſtra incarna-
tionis diuine myſteriū. ex creaturis eñ poteſt homo
deuenire in cognitionē prime cauſe que deus eſt q̄ꝫ
ad multas eius conditiones. ⁊ ſic phyloſophi conclu
ſerunt de deo plurimas concluſiones. Similiter natu
ra humana ꝑ ſe accepta non excedit cognitionē nr̄aꝫ:
ſꝫ vnio nature diuine ⁊ humane i ſuppoſito verbi ſupra
modū tranſcendit facultatē intellectus humani. my
ſteriū autē iſtud denunciauit hieremias ꝓpheta inṫ ali
os valde clare. xxiij. capi. dicens. Ecce dies veniunt di
cit dñs: ⁊ ſuſcitabo Dauid germen iuſtū. et regnabit
rex. ⁊ ſapiens erit: ⁊ faciet iudiciū ⁊ iuſticiā i terra. In
diebus illis ſaluabitur iuda: ⁊ iſrahel habitabit confi-
denter. Et hoc eſt nomen qđ vocabunt eū dñs iuſtus
noſter. Hec eſt auctoritas que ad literā de chriſto di-
citur ſm̄ omnes doctores hebreos ⁊ latinos: vt pleni
us videbitur dño concedente. ꝑ hoc autē q̄ dr̄. Suſci
tabo dauid germē iuſtū. exprimiṫ humanitas chriſti
qui factus eſt ex ſemine Dauid ſm̄ carnē: ad Ro. pri
mo. ꝑ hoc autē q̄ ſubditur. Et hoc eſt nomen qđ voca
bunt eū dñs iuſtus noſter. exprimitur diuinitas chri-
ſti clarius vt mihi videtur q̄ꝫ in alijs libris veteris te
ſtamēti. qꝛ vbi habemus dñs: i hebreo habetur nomē
dñi tetragrāmaton: quod ſm̄ antiquos doctores he-
breoꝝ ſic eſt appropriatū altiſſimo creatori: vt nō lice
at ipſū nomen de alio dici: prout plenius dicetur dño
concedente: quādo ad locum illuꝫ veniemus. Et quia
hieremias ita clare chriſti myſteriū denunciauit pro-
phetice: poteſt dici de eo quod ſcribitur Luce. j. Et tu
puer propheta altiſſimi vocaberis. quia valde expreſ
ſit altitudinē ſue diuinitatis: ⁊ hec eſt materia princi-
palis huius libri. Unde dicit ra. Sal. ſuper. ix. capitu
lū Zacharie: q̄ vniuerſi prophete non ſunt locuti ni-
ſi de diebus meſſie: qđ ē intelligendū d̄ principali intē
tione eoꝝ. quia de pluribus alijs ſunt locuti. Et ſm̄
hoc deus humanādus eſt: ſubiectū in omnibus libriſ
ꝓphetalibus ſicut deus eſt humanatus in euāgelijs. qꝛ
qđ ꝓphete nunciāt futuꝝ euangeliſte narrāt factū. Si
cut eñ deus ſub ratione abſoluta eſt ſubiectū in tota
ſacra ſcriptura: ſic eſt in partibus eius ſubiectū ſub rō
nibus determinatis: vt dictuꝫ fuit plenius i ꝑncipio Ge
neſis. Alia vō ſunt longinqua a cognitione humana ꝓ-
pter ſue entitatis ⁊ veritatis deficientiā: cuiuſmodi ſunt
futura contingentia de quibus non eſt determinata veri
tas apud nos: ſed eſt determinata apud deum. ⁊ de tali
bus ē ꝓphetia ſm̄ q̄ dicit Caſſiodorus ſup pſ̄. Prophe
tia eſt diuina inſpiratio: rerum euentus immobili verita
te denuncians. De talibus vō erat deſtructio ciuitatis
⁊ templi ⁊ captiuatio populi per Nabuchō. futura. quā
hieremias ꝓphetice denunciat ⁊ ſcribit in hoc libro intā
tū q̄ voluerunt eū ꝓpter hoc occidere: ſm̄ q̄ dicitṫ intra
xxvj. Iudiciū mortis ē viro huic: quia ꝓphetauit aduer-
ſus ciuitatem iſtam. Et hec eſt materia huius libri ſecun
daria ſub nomine ꝓphete deſignata. Cauſa etiam forma
lis huius libri ſub nomine ꝓphete deſignaṫ. Circa quod
ſciendū q̄ duplex eſt forma libri. ſ. forma tractatus ⁊ for
ma tractādi. Forma vō tractatus eſt diuiſio libri ꝑ par-
tes ⁊ capitula: de qua videbitur in ꝓſecutōne libri. For
ma vō tractādi eſt modus agendi qui modus eſt ꝓpheti
cus deſcribendo diuinas reuelationes hieremie factas
ꝓpter quod de ipſo poteſt dici illud quod ſcribitur Jo-
hannis. vj. Hic eſt vere ꝓpheta. Et dr̄ vere ꝓpheta ad dif-
ferentiā pſeudoprophetaꝝ q̄ non ꝓphetabant ex diuina
inſpiratione ſicut hieremias: ſꝫ aliqui eoꝝ ex ꝓpria fictōe
ꝓpter queſtū ⁊ alij ex reuelatione demonū qui ſunt mē
daces. ꝓpter quod falſe erant in pluribus ꝓphetie eoruꝫ
Cā finalis hui⁹ libri ē vtilitas vl̄is eccleſie que collecta
eſt ex omnibus gentibus. ⁊ hic finis notatur cum diciṫ.
in gentibus. i. ad vtilitatē omniū gentiū. ꝓpter qđ d̄ ipſo
poteſt dici illud Eſa. xlix. Dedi te in lucē gentiū vt ſis ſa
lus mea vſq̄ ad extremū terre. vt fit verbū dñi ad Hiere
miā dicentis. Dedi te i lucē gentiū ad illuminandū eos
lumine fidei ⁊ claritate moꝝ: vt ſis ſalus mea vſq̄ ad ex
tremū terre. ⁊ hoc denunciatiue tm̄: quia xp̄us eſt ſalus
gentiū effectiue: ſm̄ q̄ dr̄ pſ̄. lxxiij. Operatus eſt ſaluteꝫ
in medio terre. i. in hierl̄m: que eſt in medio climate ter
re habitabilis in qua operatus eſt ſalutē humanā ꝑ ſuā
paſſionē benedictā ⁊ reſurrectionem ⁊ aſcenſionem i ce
lum: vbi cum patre ⁊ ſpirituſancto viuit et regnat in ſe
cula ſeculorum Amen.